

RIJEČ UREDNIŠTVA

Ovim brojem „Kateheze” završili bismo obrađivanje sakramenata pod katehetskim vidom. Silom okolnosti, o sakramentu krštenja govorimo u zadnjem broju.

Gotovo u svim kršćanskim zajednicama (izuzev baptističke i njoj srodnih zajednica), postoji praksa da se sakrament krštenja podjeljuje u vrlo ranoj dobi, praktički djeci. Tu je praksu Crkva usvojila već u trećem i početkom četvrtog stoljeća. Otkako je pak protestantski teolog Karl Barth stavio pod upitnik krštenje djece, to pitanje postalo je pomalo okosnica nekih teoloških razmišljanja. Naime, nije sasvim bezazleno niti podjeljivanje krštenja djeci. Tim samim previše stupa u pozadinu jedan vrlo važan faktor: socijalizacijski odnosno odgojni karakter sakramenta krštenja koji je u prvoj Crkvi imao privilegirano mjesto u procesu ucjepljenja u zajednicu Kristovih sljedbenika. Doduše, nitko ne može reći da današnja praksa sakramenta krštenja ignorira ovaj važni element. On je još uvijek sačuvan u sjećanju i pokušava ga se što više pounutrašnjiti. Kod svakog čina krštenja ponavlja se Isusova zapovijed: „Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeci ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!” (Mt 28, 19–20).

Roditelji i kumovi obvezuju se na osnovi te Gospodinove zapovijedi da će svoje dijete odgajati u kršćanskom životu, što za mnoge od njih znači da će ih redovito slati na vjeronauk kako bi se ispovjedili, pričestili i krizmali. Na taj način, već u mentalitetu prosječnog čovjeka, znači da su krštenje, pričesti i krizma sakramenti koji su snažno upućeni jedan na drugog. Takvim ih smatra i Crkva, tako da je jedan određeni oblik pouke u katehizaciji bio uvijek gledan kao nadoknada s obzirom na kršteničku pouku.

Na taj se način očuvala u sjećanju starodrevna praksa Crkve koja je bila odlučujuća za prva tri stoljeća Kristove zajednice u odnosu na sakrament krštenja. Pitanje izvornosti kršćanskog krštenja nije stvar nagađanja. Sasvim je sigurno da je ono u uskom odnosu s Isusovim krštenjem kojega je primio iz ruku Ivana Krstitelja, premda se zna, imajući u vidu iskaze Evandjelja, da Isus nije osobno krštavao (Iv 4,2). Izgleda da je mlada Crkva već kratko nakon Velikog petka i uskrsnih događaja brzo uvela praksu krštenja kao spomen na Isusovo vlastito krštenje. U svakom slučaju, već u najranijim zapisima Novoga zavjeta (tako u pismima sv. Pavla) pretpostavlja se ta praksa kao nešto što se samo po sebi razumije. Jedno je neosporno, naime da je krštenje

već za prvu Crkvu značilo „vrata Crkve”, tj. jedina mogućnost da se postane punopravnim „građaninom” Kristove zajednice. Crkva je preko krštenja „regrutirala” nove članove. Nikakvo čudo da je ono pod tim vidom imalo odgojni karakter. Pripremajući se na krštenje, kandidati su se sistematski odgajali da žive prema Kristovim načelima.

Doduše, na krštenje se uvijek gledalo prije svega kao na sakrament, tj. milosno djelovanje umrlog i uskrslog Krista pod „plaštem” simbola. Nije simbol bio onaj koji je uprisutnjivao Kristovu nazočnost, nego Krist koji je postajao „očit” preko simbola. To je pretpostavljalo i jedno određeno iskustvo življenja i doživljavanja Krista na konkretan način. Pa ipak je to iskustvo bilo nešto više nego individualni doživljaj Krista. Ono je bilo iskustvo cjelokupne Crkve kao zajednice vjernika. Naglasak je dakle pomaknut sa subjektivnog na objektivno-zajedničko. U to „crkveno” iskustvo uranjalo se krštenika posredstvom učenja i uvježbavanja u životne oblike vjere. U prvo vrijeme ne može se govoriti o nekom za sebe postojećem katekumenatu budući da je još uvijek neposredno iskustvo Duha karakteriziralo crkveni život. Tijekom drugog i trećeg stoljeća krsna pouka prerasta u velebnu instituciju, naime u krsni katekumenat. Kroz krsni katekumenat privodilo se krštenike kroz jednogodišnji ili višegodišnji rad, koji se sastojao u učenju i uvježbavanju, na sam čin krštenja. Krsni katekumenat je najstarija crkvena odgojna institucija.

Krštenici su se morali, kao što rekosmo, podvrći određenom procesu učenja, gdje se išlo ne za usvajanjem nekog katekizamskog znanja, premda se trebalo naučiti napamet i neke formule, nego se išlo za integralnim učenjem, tj. učenjem koje se stalno pokušavalo kroz životnu praksu. Preko katekumenaata uvodilo se krštenika i u liturgijski život. Tako je krštenik bio široko upućen u sadržaje vjere, životne oblike te temeljito pripremljen za „načine ponašanja” čovjeka kršćanina.

I zato nije slučaj da mnogi katehete današnjeg vremena gledaju na katehezu i na vjerski odgoj kao drukčiji oblik krsnog katekumenaata. Naime, mnogi vjeroučenici iz sekulariziranih sredina liče na prave katekumene ako im nedostaje živa vjera i osobno iskustvo Boga. Zadaća kateheze u takvim situacijama jest da podržava katekumenatsku svijest, da je produbljuje, oblikuje i usmjerava tako da bi došlo do zrelosti i punine u vjeri. Nije onda čudo da II. vatikanski sabor priželjkuje uvođenje katekumenaata za odrasle kao i ozbiljniji stav prema svemu onome što bi moglo biti od koristi za svesrdnije uranjanje u misterij rođenog, umrlog i uskrslog Gospodina.

Potaknuti tom željom, autori priloga ovog broja „Kateheze” trudili su se da iz svojih riznica prinesu ono najbolje kako bi krštenička svijest postala ne samo negdje u dubini skriveno blago, o kojemu treba mudro šutjeti, nego posredovati braći vlastita uvjerenja koja se temelje na Svetom pismu, crkvenoj tradiciji i osobnim iskustvima.

Uvjereni da će ovaj posljednji broj „Kateheze” o sakramentima biti od velike katehetske pomoći svima onima koji su uzeli na sebe odgovornost odgoja u vjeri, Uredništvo „Kateheze” želi pastoralnu ustrajnost u „zaliževanju” klice božanskog života koju jednom sasvim nezasluzno primismo. Uz tu želju od srca i bratski čestitamo svim suradnicima, pretplatnicima, prijateljima i čitateljima sretne božićne blagdane i uspješnu novu 1984. godinu.

UREDNIŠTVO